

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI VEGYESTARTALMU HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 korona.
Félévre . . . . . 4 korona.
Negyedévre . . . . . 2 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő
DR. GAAL ENDRE.

Megjelenik minden vasárnap
Kéziratok nem adatnak vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Dr. Gaal Endre lakásán (Pototzky-ház, Csikszereda), hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési díjak stb. küldendők. Hirdetési díjak előre fizetendők.

A felelősség.

Ida s tova immár negyedszázados az a harc, melynek célja a királyi hatalom körének megosztása, és a magyar nemzet önrendelkezési jogának kiterjesztése, — mert mindaddig míg ez irányban a kívánt eredmények be nem következnek, minden ami körülöttünk történik, alkotmányos álom s csak arra jó, hogy egymással tülekedjünk a soha sem teljesítő remények felett. Azok a próbálkozások, melyek a Habsburgház uralkodására jutása óta időnkint felmerültek, s a melyek világtörténelmi nevezetességben a Rákóczy és a 48-ik szabadságharcokban nyilvánultak, a legszabatosabb tanuságtételei annak, hogy hiába minden a legmelegebb ragaszkodás, a teljesen elzárkózott hidegség, kritikus időkben nyújtott szolgálat és a meriamur féle kitérésök egyaránt érintetlen hagyják a hatalmat. Annak bástyájához nincs bejárat, felvonó hidjának rugói hajlíthatatlanok, kapu bejárata elé a szentelenség sziklai gördültek; nincs alkuvás, nincs engedelem, s ha az arcokon olykor alá fut egy bágyadt mosoly, az téli fény, nincs életető melege. Mert nem szabad a nemzetnek ahhoz reményt fűzni, hogy a jog és hatalom forrása az övé, előtte a szírtelen szürke valóság semmit mondó szuperlátjának kell lebegni, hogy sorsát ezen tanulmányozza, és ha mégis eltűnődése közben öntudatra ébred, oda dobnak egy népjog cafatot, marakodjék felette.

Fáj az embernek lelke azon a rövid látáson amely miatt az általános választói jogon tülekednek és ha a színetben van is valami csillogó, a lényeg annál sivarabb. Hát az mi, gondoltak-e arra tisztelt szocialdemokrata urak, hogyha megnyerik is, mi lesz a következtetés? gondoltak-e arra, hogy ha az egész képviselőházat az ők sorraiból állítják is össze, minő törvényeket fognak abban alkotni? A minőket Bécsből engedélyeznek. És gondoltak-e arra, hogy ily világitásban ér-e valamit az a nagy arányú mozgalom? vagy talán reménylik a nagy kontinens együttes mozdulását? — Nem az a kérdés, hogy ki választ? nem az a kérdés, hogy kit választ? hanem az a kérdés, hogy annak a választottnak mi szabad? Hja! ez uralkodói jog, ebbe nincs bele szólása gyarló ember fiának, nektek van jogotok, éljeteke vele, ha tudtok. De hát nemzeti függetlenségünk nagyszabásu alapja, mégis csak a független szabad választás. Szép ha Istentől van és szép

annak, aki hiszi. — Ujkori találmány s csak arra való, — hogy a nép akarat ideig óráig zsibbadásban tartassék. Kérdezzétek meg, hogy mikor volt legnagyobb kereskedési tárgy a képviselő választás, s ha jól kutatjátok reá jöttök, hogy az 1899. évi XV. t.-c. életbe lépése alkalmával.

Mind ezek tények, a reális igazság annyira átjárta lényüket, — hogy még csak kételkedni sem lehet a valóságukban, s ha mégis akad aki elmondja, ha épen hazaárulónak nem cselezteket is, minden esetre a nép esküdt ellensége, — mert nem akarja jogokban részesíteni. A sérelmi politika helyett egy új találmány, mely alkalmas arra, hogy a nemzet rétegeiben a gyűlölködést felélessze, s a rövidlátókat a cél irányából eltérítse. Sérelmi politika! 1867-től 1906-ig 39 év alatt még volt férfias ereje a magyar nemzetnek, a legutolsó székely és a leggyaralóbb magyar paraszt tudta mi a függetlenség, s ha a választásokat lehetett volna úgy irányítani, hogy a mindenkorai kormányok és egyesek judás pénze ne járja a főszerepet, soha egyetlen kormányparti ember sem juthatott volna mandátumhoz, míg így meg kellett elégedni azzal a tisztes töredékekkel, melyet a legmagyarabb vidékek megmentettek, s melynek célja volt az ellenőrzés mellett a gravamenek állandó felszínén tartása. Ma már ez a töredék sincs meg, nemcsak, hogy az elvekkal leszereltünk, hanem leszerelve van még embereink lelkülete is. Az óvatosság nélküli áru-lásból hazafiúi erény lett. Az arcátlan-ság durva pokróca alatt verjük a mellünket függetlenségünk proklamálása közben, hogy ne lássa az ország mi mindent elcéliztunk. Nehéz útegekkel járunk a oéd között s nem jut eszébe senkinek megvizsgálni, hogy ágyuink beszögezve vannak. Ah! uraim ez még csak vakmerő játszás, s ha biztosítva vagytok is ideig óráig az általános választói fog utcai mutatóváival, a maszlak hatása elmúlik, a kábálom köde szétoszlik, és akkor mit felelték a nemzetnek, mi volt az ára a leszerelésnek? hol vannak a nemzeti kívánalmak? melyik őszeren adták el a megbecsülhetlen gravaminákat!

A koalíció rendkívüli események ellensúlyozására lehet kisegítő eszköz, de arra nem való, hogy cége alatt paklizzunk, mert nem rejt magában üstökös járást, ennélkül pedig könnyen felismerhető annak szörnyű prózai szerepe.

Az előkelőség kötelez.

(A colkmegyei hőgyközönséghez.)

Társadalmunknak sokszorosán elcsépett, ezerszer felhánytorgatott bünéről kívánunk ez alkalommal szólni, mert úgy véjük, hogy soha eléggé nem figyelmeztethetjük polgártársainkat, ami áldatlan lehetetlen társadalmi viszonyokra.

Egyetlen társadalmat sem találhatunk, mely rut kinövéseiben, veszélyes túlzásaiban csak némiképp is hasonlós volna a miénkhez. Egy országot sem találhatunk, melynek lakossai oly mértékben élnek viszonyaik fölött, — mint ami szerencsétlen Magyar hazánkban.

Nálunk a társadalom kötelez. Noblesse oblige! Erősebb minden törvény-nél, erősebb a kényszerű körülmények-nél az a hatalom, mely rabigájába nyomorítja az embereket, — mely tönkre teszi erkölcsileg s anyagilag egyaránt, az erejében sokszor már nem is bizó szerencsétlen áldozatokat.

Vajjon kit találunk, — nézzünk csak körül figyelmes szemmel — társadalmunkban, ki erejéhez mérten, jövedelmei arányában él. Vajjon a diplomás ember családja, kinek jövedelme alig haladja felül a 4000 koronát, nem úgy él, mintha legalább is 10.000 korona keresete volna. Hát a hivatalnokok, — kik megszámlált garasok dacára úgy élnek, mintha 1000 holdas földük lenne Alsókon. S a kereskedők s az iparosok s rendre egymásután valamennyien, akik csak itt vagyunk, — úgy élünk-e vajjon, ahogy azt a viszonyaink megengedik! Nem! S ezerszer nem! Legalább is egy fokkal, ha nem többel, viszonyainkon felül költsézőnk, élünk. Amikor azután beköszönt végre a gond. Mert a hiányzó bevételeket, hitellel próbáljuk ideig óráig pótolni, várva az eljövendő sült galambra, főnyereményre, elhaló milliós nagybácsi örökségére, vagy hasonló szolid bázisu jövedelemre. — De számításaink majd mindenkor csődöt mondanak. A hitel végtére bedugult. Főnyereményt, örökséget nem csinálunk, a sült galamb másfelé röpül s mi itt állunk szomorú lehorgasztott fővel gondok közepette s törjük amugy is agyontört fejünket, miből, honnan teremtsük elő az esedékes részleteket, kamatokat.

De a társadalom kötelez. Noblesse oblige! A tanár felesége, gyermekei, noha jövedelmei nem engedik, kénytelenek úgy járni, ahogy azt társadalmi állásuk hibás kívánalmái megkövetelik. Az ügyvéd, az orvos családjának úgy,

kell élnie, mintha földbirtokos lenne, a földbirtokos, mintha fertály mágnás, s a fertálymágnás, mintha majoratus, latifundium birtokosa volna. A cseléd ma már kalapban jár, hogy kisasszonynak nézzék, a nevelőnő pedig már egyenesen kenyért adó gazdájának felesége ruházatát mimeli. A reprezentáló háziasszony párisi divatlapot járát, hogy azok szerint öltözködjék s így tovább fel, fel egész a legmagasabb régiókig.

Igy történnek azután azok a neveltséges visszasságok is, hogy sokszor látjuk a hölgyeket, olyan utcélyi toilettekben végig söpörni az utcákon, melyek szakasztottak a párisi divatlap szerint készültek, de a melyekhez azonkívül egy automobil, de legalább is egy hintó szükséges. Mert azok a hölgyek kik Párisban ilyen divatu ruhát hordanak, bírnak ezekkel a kellékekkel is.

De épen ez a ferde helyzet, melybe társadalmunk akaratlanul került, okozza mind e visszasságokat s kellemetlen következményeket, melyek együtt járnak vele. S nem is remélhetjük, hogy mihamarább változások álljanak be e lehetetlen helyzetekben. Sőt, ha figyelemmel kísérjük az eseményeket úgy láthatjuk, hogy ez az igaztalan, hazug tendencia növekedő féiben van. Nem is azt céluzzuk mi, hogy valamelyes javulás is járjon tanításunk nyomában, mert hiszen jól tudjuk, minden komoly szavunk, csak falra hanyt borsó.

Jól tudjuk, hogy az asszonyok hatalma mérhetetlen s a fény: sokszor szívesen dolgozik barommódra, megvonja magától még a legszükségesebb szórakozást is, csak hogy feleségének, költséző családjának megszerezze azt az örömet, azt a valamit, aminek bírására „noblesse oblige”. Nem is akarjuk egyszerre megjavítani az eszevesztettül veszedelembe rohanó társadalmat, csupán felakartuk emelni tiltakozó szavunkat most, mikor a téli társas összejöveteleken legtöbb alkalmunk van megfigyelni e káros, végzetes következményekkel járó hibáit társadalmunknak, hogy legalább egy hang hallatszék e Sodoma és Gomora pusztulását megelőző korszakban. Csupán azt akartuk, hogy legalább dobbanjon meg a lelkiismeret szava azoknál, akik még ezt a szózatot ismerik.

Mert nagyon jól tudjuk, hogy azért hölgyeink egy ruhát csupán egy mulatságra tartanak alkalmasnak minden idényben új divat, minden nyáron fürdő kell s az adósság nő tovább feltartóztatlanul, egyre, egyre. Mert hát: Noblesse oblige! Az előkelőség kötelez!

Kőbányai sör- és ásványviz-raktár Csikszeredában.

Magyar ásványviz forgalmi és kiviteli r. t. Budapest, V., Báthory-u. 5. || Hagenmacher kőbányai és budafoki sörgyárak r. t. Főraktár Csikszereda részére: FÄHNDRICH ZOLTÁN cégnél (Lux-féle ház).

Árjegyzék, azonnali palackesere mellett: Kászoni Salutaris és Répáti 1 literes palackban 20 fillér, felliteres palackban 17 fillér, nagybani vételnél árengedmény. Ezen gyógyvizeken kívül kaphatók még: Borszei, Baross, Borhegy, Előpatak, Gloria, Fehérkői, Felsőrakosi Mária, Boholt, Kászónjakabfalva borpatoki, Hargitaliget, Matid, Székely Seiters és Sztójkai gyógyvizek.

Kapható hordóban és naponta friss töltésű palackban az ország-szerthe elsőrendű minőségűnek elismert Hagenmacher-féle következő fajta sörök:

„Király”-sör. — „Salon a la”-Pilsen”-sör. — „Bajor”-sör.

Az árak helyben a házhoz, vidékre a csikszeredai vasuti állomásra szállítva értendők.

CSIKSZEREDAI GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ.

A fürdőző közönség b. figyelmét felhívni kívánom a gőz- és kádfürdőmben következőleg beosztott fürdő napokra:

Pénteken egész nap kádfürdő urak- és nőknek.
Szombaton délelőtt gőz- és kádfürdő nők részére.
Szombaton délután gőz- és kádfürdő urak részére.
Vasárnap egész nap gőz- és kádfürdő urak részére.

Gőz- és kádfürdő modern berendezése elég garanciát nyújt arra, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíthesse. — Kérve a fürdőző közönség szíves támogatását, kész szolgálattal

Szopos Domokos gőz- és kádfürdőtulajdonos, Csikszereda.

Fürdőmet egyéb elfoglaltság miatt kedvező feltételek mellett szabadkézből eladom.

LITTKÉ L. pezsgőboryár-telepe

PÉCS.

Főraktár: Budapest, IV., Szép-utca 3. sz.

Frigyes főherceg ö. császári és királyi fensége
Salvator Lipót főherceg ö. cs. és kir. fensége és a
„Nemzetközi Hálókocsi”- és „Európai Express-vonat-Társaság”

SZÁLLÍTÓJA.

PEZSGŐFAJOK:
Sport „GRAND VIN SEC”, „FOR ENGLAND” (savanykás),
Casino „EXTRA SEC”, Britania „Extra Dry” cukor nélküli.

Szám 257--909. ki.

Hirdetmény.

Tudomásul vétel végett közhírré tétetik, hogy Benedek István 1848- 1894-iki honvéd egyleti elnök elhalálása folytán a kezén volt összes egyleti iratok az 1848- 1849-iki honvédegyletek

országos egyesülete elnökségéhez Budapest VII. ker. Rákócy-utca 70. szám beküldettek.

Ezután a nyugdíjintézeti folyamatok a szükséges iratok végett oda forduljanak.

Csikszereda, 1909. február 5-én.

Városi tanács.

„M-i-i-t?” „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi-féle Antinicotin-cigaretták-hüvelyek fadobozban.

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi! Minden fadoboz egy érdekes búvészártyát tartalmaz.

1-15

*****

„Utazás a föld körül”

nyolc kötet teljesen új, jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban.

*****

Pollitzer sérvambulátorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajosok, lerdénnöttek és amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 8., felem.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak! Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők már 5 K.-tól felfele.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által leküldésre felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöketnek. Hygienikus cikkek a legfinomabb minőségűekben, orvosiilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül meghízhatóak. Tucatonta 2-16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

Előkelő és jól bevezetett HELYI KÉPVISELŐT

== keres: ==

SCHIRANK BÉLA
gyümölcs-leparoló s likőr-különlegességek gyára
ESZTERGOM.

MEGHÍVÓ

A Csiktusnádi Gyógyfürdő Birtokosai Szövetkezetének Tusnádfürdőn, a Kristó-szálló éttermében 1909. február hó 28-án d. e. 11 órakor megtartandó rendkívüli közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Sporttelep ügyben Filipp Endre és dr. Landler Ernő budapesti ügyvéd kérelme.

2. Indítványok.

Kelt Tusnádfürdőn, 1909. évi február hó 12-én.

Kállay Ubul,
szövetkezeti elnök.

CZÁKA BÉLA, mészáros és hentes, CSIKSZEREDA.

A fogyasztó közönség szíves figyelmét felhívni kívánom évek óta fennálló mészáros üzletemnek

HENTES-ÜZLETTEL

való kibővítésére, melyet teljesen új gépekkel szereltem fel és nem kíméltem semmi anyagi áldozatot, hogy a fogyasztó közönséget tisztán kezelt, legízletesebb, friss hentesárukkal szolgálhassam ki mindennap, úgy mint:

Párisi-, lengyel-, füstölt- és szalámi-kolbász, disznófüst, virsli és stb. cikkekből.

Főtörekvésem, hogy a fogyasztó közönség legkényesebb igényeit is minden a hentes-üzlethez tartozó árukkal kielégíthessem, versenyképes árak mellett.

Vidéki megrendelést is a legpontosabban eszközölök.

forduljon minden érdeklődő, ki sulyt fektet I. fajtsza anyagra.

Nagybani termelésre legalkalmasabb gyümölcs a

SZILVA

Szállítunk erőteljes fejlődésű szép koronájú fákat 1000 darabonként 700 koronáért.

Többi szakmabeli cikkekről árjegyzéket ingyen küld

FISCHER és Tarsai
faiskolák és szőlőoltványtelepek.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokra és bérházakra 10—75 éves törlesztésre
3%—3 1/2%—4%—4 1/2%-os kamatra készpénzben.

Személy- és tárcza-váltóhitelt

iparosok és kereskedők részére, valamint minden hitelképes egyénnek 2 1/2—10 évi időtartamra.

Díjtalanul nyújtunk bárkinek szakszerű felvilágosítást.

Bankhelyiségünk Budapestén:

VI., Andrassy-ut 62. sz. a. van.

(Válaszbélyeg melléklendő).

Megbízható egyéneket bankunk képviselőjére felvesszünk.

RÓTH BANKHÁZ, BUDAPEST.

FOLYÓSITUNK: Jelzálogkölcsönök II-od és III-ad helyi betáblázásra 5—15 évre 5%-al, esetleg 5 1/2%-al.

Tisztviselői kölcsönök állami, törvényhatósági, községi tisztviselőknek és katonatiszteknek fizetési előjegyzésre, kezes és életbiztosítás nélkül. — Ugyanezeknek nyugdíjaira is. — Értékpapírokra, vidéki pénzüzetek és vállalatok részvényeire értékük 95%-áig kölcsönt nyújtunk a Magyar Osztrák Bank kamatlába mellett.

Konvertálunk bármely belföldi pénzintézet által nyújtott jelzálogos-, törlesztéses-, személy és váltókölcsönt. Mindennemű bel- és külföldi értékpapírt napi árfolyamon vesszünk és eladunk.

Pénzügyi szakba vágó minden reális ügyletet a legnagyobb pénzesportnál levő összeköttetéseinknél fogva legelőnyösebben bonyolítunk le.

Vezérképviselőség Csikvármegye területén:

Dr. Gaal Endre, Csikszeredában, Apafi Mihály-utca 300. szám (Pototzky-ház).